

Kapronczay Katalin

*Öt és fél évtizede egy tudományterület
szolgálatában:
az Orvostörténeti Közlemények c. folyóirat*

A szerző ismerteti az Országos Orvostörténeti Könyvtár által alapított és szerkesztett tudományos folyóirat, az Orvostörténeti Közlemények létrejöttének körülményeit, majd az 1955-ös első megjelenés körüli nézeteltéréseket, a folyóirat felépítésének változásait. A folyóirat egyik legfőbb érdeme, hogy cserealapként nagyban hozzájárult a Könyvtár gyarapításához. A cikk részletesen foglalkozik a lap tartalmával, amely igen értékes, érdekes és széles területet felölel. Az eredeti közleményeken kívül tartalmazza ókori és középkori, vagy kora újkor szerzők görög, ill. latin nyelvű műveinek fordítását, konferencia-beszámolókat stb. Az 1962-ben indult Supplementum rovat nagyobb lélekzetű (könyv terjedelmű) munkákat közöl. Végül szól a szerző a lap jelen helyzetéről és jövő kilátásairól is.

Az 1951-ben alapított Országos Orvostörténeti Könyvtár megalakulásának körülményeiről, az állomány alakításáról, az értékes gyűjteményi egységekről, a könyvtár szervezésében, és működéséhez szervesen kapcsolódó tudományos társasági életéről már többen megemlékeztek, értékelték jelentőségét. Az Orvostörténeti Könyvtár által alapított, szerkesztett tudományos folyóiratról, a ma Orvostörténeti Közlemények címmel megjelenő időszak kiadványról azonban eddig összegző elemzés nem készült.

A könyvtár működésére vonatkozó hiteles dokumentumok, az adattár és levelezés alapján mondhatjuk, hogy a tudományos lap kiadásának gondolata csaknem egyidős a könyvtár alapításával. A kezdeti rendkívül szerény körülmények és nehézségek ellenére sem túlzás az állítás: az első perctől fogva egyértelmű volt, hogy a könyvtár lényegesen többre hivatott, többirányú tevékenységet és feladatkört kíván betölteni, mint egy „egyszerű” könyvtár. A történeti gyűjtemény megalakulásának hírére ugyanis hamarosan a két világháború között tevékenykedő nagy orvostörténész-generáció jeles tagjai egymás után felkeresték a könyvtárat, önzetlen segítségükkel, ötleteikkel támogatták az alakuló intézményt. (Néhány név: ELEKES GYÖRGY /1905-1977/, 1938-tól a debreceni egyetemen az orvostörténelem rk. tanára, 1935-1944-ig orvostörténeti lapot szerkesztett. Az erdélyi születésű DADAY ANDRÁS /1889-1973/, a szegedi egyetemen oktatta az orvostörténelmet. HERCZEGH ÁRPÁD /1890-1957/, 1931-ben lett az orvostörténelem magántanára a pesti egyetemen, 1924-1944-ig szerkesztette az Orvosi Hetilap orvostörténeti rovatát. stb.) Ők a tudománytörténetből ismert klasszikus társasági modell alapján javasolták megszervezni az intézményt. Vagyis a gyűjtemény-szervezést és gyűjtést a könyveken kívül ki akarták terjeszteni a tárgyi emlékekre is (múzeum-alapítás gondolata), a tevékenység fontos elemeként tudományos előadások szervezését tervezték, amelyből logikusan következett a lapalapítás szándéka az elhangzott előadások minél szélesebb körben való ismertetése érdekében. Az első javaslattevő e tárgyban ELEKES GYÖRGY volt, már 1951 őszén, vagyis alig fél évvel az alapítás után.

A terv megvalósítása az 1950-es évek első felében igen nehéz feladatnak bizonyult, hiszen mindehhez nemcsak anyagi háttér kellett, de a fenntartó, a felügyelő hatóságok, sőt a párt engedélye, egyetértése is. A nehézségeket fokozta az orvostörténelem művelésének tisztázatlan

egyetemi és akadémiai megítélése, hiszen nem szerepelt az „*akadémiai tudományszakok*” között, sőt hiányzott az egyetemi oktatásból is. Az orvostörténeti előadások rendszeres megindulása után már határozott, a kutatói közösség által megfogalmazott kívánságként szorgalmazták a folyóirat megindítását, és ennek érdekében konkrét lépéseket is tettek. **JÁKI GYULA** (1898-1958) – szegedi sebészprofesszor, a valamivel később megalakított Orvostörténeti Szakcsoport első elnöke – személyesen járt el több kiadónál és nyomdánál, hogy a kiadvány várható költségeit felmérje. Ezután **PALLA ÁKOSSAL** – a könyvtár vezetőjével – közösen kérvényt nyújtottak be az Egészségügyi Minisztériumhoz a lapalapítás engedélyezése és az anyagi támogatás érdekében. A kérés sikerrel járt, a minisztérium engedélyezte a lapalapítást, vállalta a kiadás költségeit, és **JÁKI GYULÁT** nevezték meg a szerkesztőbizottság elnökeként. A szerkesztőbizottság tagja lett **GORTVAY GYÖRGY, DADAY ANDRÁS, ELEKES GYÖRGY, SZODORAY LAJOS, ABÁDI GYULA, NÉMEDI ISTVÁN ÉS HAHN GÉZA**, a lap gyakorlati szerkesztésével **PALLA ÁKOST** bízta meg. A szervezés fontos része volt a példányszám meghatározása, illetve a külföldi orvostörténeti intézetek, könyvtárak, kiadók címlistájának összeállítása, hiszen a tervbe vett külföldi terjesztéshez is hatósági engedély kellett. A szerkesztőbizottság összetétele miatt azonban hamarosan feszültségek keletkeztek, mégpedig ideológiai alapon támadták egymást a tagok, Elekes György a minisztériumi személyek és a párt embeerek jelenlétét kifogásolta, a másik oldal pedig a „reakciónak” titulált Elekes és Daday személyét nem tartotta kívánatosnak. Abban azonban megegyezésre jutottak, hogy a kiadvány elsősorban a Könyvtárban elhangzott, már a helyszínen megvitatott, és ennek megfelelően korrigált előadás-szövegeket közli; évente négy szám kiadását határozták el.

Hosszas szervezés és előmunkálatok után 1955 őszén megjelent *Az Országos Orvostörténeti Könyvtár Közleményei* (Communicationes ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungarica) címmel a lap első száma. A beköszöntőt az akkori egészségügyi miniszter, **ROMÁN JÓZSEF** írta, megerősítve a betervezett terveket: „*Az 1951-ben alapított Országos Orvostörténeti Könyvtárnak igen helyes és időszerű kezdeményezése volt, hogy az orvostörténelemmel foglalkozó kutatókat tömörítve, hónapról hónapra orvostörténeti előadások tartását rendszeresítette. Az egészségügyi kormányzat ... a félszázadik előadás megtartása után lehetővé tette, hogy ezek az előadások a nagy nyilvánosság előtt is ismertté válhassanak...*”

Az első szám közreadását megelőzően azonban újabb éles viták robbantak ki, mégpedig a folyóirat első tanulmányának kiválasztása miatt. **ELEKES GYÖRGY** természetesnek vette, hogy az ő *Avicenna hatása Magyarországon* című tanulmánya lesz az induló folyóirat első közleménye, mivel a Könyvtárban elhangzott első előadást ő tartotta 1952. március 27-én, azonos címmel. A szerkesztőbizottság ugyan ígéretet tett erre vonatkozóan, de egyéb háttér indokokra hivatkozva mégis másként döntött, és **JÁKI GYULA: Sebészvizsga a XVIII. században c. írása – amely szintén elhangzott eladásként – került a kitüntetett helyre. A szerkesztőbizottság és Elekes közötti egyre kínosabb, személyeskedésektől sem mentes levelezés eredménye végül – minden békítő szándék ellenére is – az lett, hogy Elekes az elkövetkező években távol tartotta magát nem csak a laptól, de az intézettől, és az orvostörténeti társaságtól egyaránt. Mintegy két évtizeddel a sajnálatos „szakítás” után **ANTALL JÓZSEF** hívására ismét látogatta az Intézetet, az Orvostörténelmi Társaság üléseit, a Társaság 1975-ben Weszprémi emlékéremmel ismerte el korábbi értékes kutatásait, sok évtizedes érdemeit.**

A folyóirat megindulásának idejét illetően – összehasonlítva a tekintélyes külföldi orvostörténeti lapok alapítási évével – nagyon jó „középmezőnyben” vagyunk. A 20. század első felében indultak és ma is megjelennek: *Sudhoffs Archiv* – 1908, *Bulletin of the History of Medicine* (Baltimore) – 1927, *Gesnerus* – 1943, *Journal of the History of Medicine* – 1946. A század második felében alapítottak: *Acta Medicae Historia Patavina* (Padova) – 1953, megszűnt 1993-ban, Orvostörténeti Közlemények – 1955, ma is megjelenik. *Pagine di Storia della Medicina* (Roma) – 1957, megszűnt 1973-ban, *Rivista di Storia della Medicina* (Roma) –

1957, *Medicina e Historia* (spanyol) – 1964. *Clio Medica* – 1966. megszűnt: 1993. - *Medicina nei Secoli* – 1966. *Medizinhistorisches Journal* – 1966. A környező „szocialista blokkban” egyedül a lengyeleknek van orvostörténeti folyóirata, az 1924-ben indított *Archivum Historii, Filozofii i Medycyny* nagy késéssel, nehézségek árán ma is megjelenik.

AZ ORVOSTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK ÉVTIZEDEI

A szerkesztés tényleges munkáját a Könyvtár négy munkatársa végezte. A terveknek megfelelően évi négy szám jelent meg, a lap kereskedelmi forgalomba nem került. Nem csupán a magyar orvostörténeti kutatások hivatalos, nyomtatott fóruma lett, de az Orvostörténeti Könyvtár állománygyarapításának legfontosabb eszköze is, hiszen az egyre növekvő számú hazai és külföldi cserepartnertől értékes folyóiratokat és könyveket kaptak érte.

A könyvtár és a köré gyűlt kutatói kör aktivitását néhány számszerű adattal lehet alátámasztani. 1957. november 28-án hangzott el a 100. orvostörténeti előadás, amely alkalmat adott némi számvetésre, különös tekintettel a folyóírra is. A lap leköszölte az előadások jegyzékét, ennek alapján megállapítható, hogy azok jelentős része valóban nyomtatásban is megjelent. Természetesen számos előadás írásos változatát hiába keressük, feltehetően nem tudta a szerkesztőség megszerezni a kéziratokat (a fenti vitából eredően természetesen Elekes György előadásai, de sajnálatosan hiányzanak HERCZEGH ÁRPÁD előadásai, és más „nagy” kutató bizonyára értékes adatokat tartalmazó előadása is.) Ez az összegzés kitér a folyóirat segítségével létesített kapcsolatokra, dokumentumcserére is. A külföldi cserepartnerség nem csupán az akkor engedélyezett szocialista blokkra terjedt ki. *Könyvtárak*: National Library of Medicine (Washington), Bibliothèque Royale (Brüsszel), Karolinska Institute könyvtára (Stockholm), Wellcome Historical Medical Library (London), Institut für Geschichte der Medizin (Bécs), a római egyetemi könyvtár. *Lapkiadók, szerkesztőségek*: Journal of the History of Medicine (New Hawen), Koroth (Jerusalem), Revue Internationale d' Acupuncture (Párizs), Revue d'Histoire de la Medicine Hebraique (Párizs) stb., a felsorolás kétségkívül tiszteletreméltó, különösképp, ha az 1957-es évszámot vesszük figyelembe.

Kezdetben zömmel magyar nyelvű írások jelentek meg, de minden tanulmányt német orosz, angol és francia nyelvű összefoglalóval láttak el, majd fokozatosan helyet kaptak az idegen nyelvű közlemények is (német, francia, orosz). A fontosnak tartott írások gyakorta teljes terjedelemben több nyelven jelentek meg (magyar, német, francia, angol, orosz). Az Orvostörténelmi Társaság előtt elhangzott előadások publikálásán túlmenően egyre bővült a tanulmányok köre és a szerzői gárda, a környező országok „engedélyezett” kutatóinak írásaival (felvidéki és erdélyi magyar orvostörténészek), de a 60-as évek második felének kötetekben már olvashatjuk a bécsi ERNA LESKY, a heidelbergi ERICH PODACH, a lipcsei DIETER TUTZKE, sőt a francia JEAN CHARLES SOURNIA professzornak, a Nemzetközi Orvostörténeti Társaság elnökének a tanulmányát is. A közlemények színvonalára minden tekintetben gondosan ügyelt a szerkesztőség, csak a korábban, más kiadványban még meg nem jelent írások kerülhettek közlésre, szigorú szakmai lektorálás után. Erre a szempontra ma is felhívjuk a szerzők figyelmét, a megjelenésnek ma is ez a feltétele.

A folyóirat felépítése (rovatai) fokozatosan gazdagodtak, bővültek. A kezdeti két fő rovat (*Tanulmányok* és *Adattár*) 1960-tól kiegészült a recenziós rovattal, hiszen a külföldi könyvkiadók feltétele az ingyenes támpéldány küldésével kapcsolatban kiadványaik rövid időn belüli ismertetése volt. Tartalmi-tematikai gazdagodást jelentett a *Supplementum* kötetek sorozatának megindítása 1962-ben, amelyre később még kitérünk.

1967-ben elhunyt PALLA ÁKOS, a lap első szerkesztője. Nevéhez, munkájához 43 kötet és 3 Supplementum szám szerkesztése kapcsolódott. Időközben létrejött, megnyílt Semmelweis szülőházában az orvostörténeti múzeum, majd a két intézmény egyesült *Semmelweis Orvostörténeti Múzeum és Könyvtár* néven, így ez a tény is indokoltá tette a kiadvány bizonyos

mértékű formai és címbeli megújítását. A 44. kötettől *Orvostörténeti Közlemények* (Communicationes Historiae Artis Medicinae) lett a címe, a rovatbeosztása nagyjából megmaradt, bővülést jelentett a *Krónika* rovat, amelyben az intézet és az 1965-ben megalakult *Orvostörténelmi Társaság* működésével kapcsolatos eseményekről, rendezvényekről, személyi hírekről tudósítottak. A lap főszerkesztője ANTALL JÓZSEF lett.

TARTALMI ELEMZÉS

Természetesen nem tudunk az összes fontos tanulmányról beszámolni, de a jeles múltbeli és kortárs szerzők munkáira, a fontos események, évfordulók, hazai és nemzetközi részvétellel szervezett konferenciák alkalmából közreadott írások mindenképpen érdemesek a mai kutatók figyelmére is.

Az első ilyen esemény az ún. *Apáthy - ankét* megrendezése volt. APÁTHY ISTVÁN születésének közelgő századik évfordulója kapcsán tárták fel sokáig vitatott idegéletteni kutatásainak jelentőségét. A neves kutatók részvételével megrendezett üléssel a könyvtár egyúttal fennállásának 10. évfordulóját is ünnepelte. (25. kötet, 1962.) *Semmelweis Ignác betegségének, halála tényleges okának és körülményeinek tisztázása* újból és újból a kutatói érdeklődés középpontjába került, nagy vitákat indukált, könyvek, tanulmányok megírására ösztönzött. A Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár az Orvostörténelmi Társasággal több ilyen „*nagy vita*” megszervezésében játszott vezető szerepet, a vitaanyag közzétételének fóruma természetesen az Orvostörténeti Közlemények volt. Az első tematikus kötet e témában (55-56.köt., 1970) a Semmelweis kutatók akkori nagy generációjának írásait tartalmazta. A kötet bevezetőjének megfogalmazása szerint un. szerkesztőségi fórumon adtak lehetőséget a vélemények ütköztetésére, ZOLTÁN IMRE, BENEDEK ISTVÁN, REGÖLY-MÉREI GYULA, RÉTI ENDRE, FEKETE SÁNDOR, CSILLAG ISTVÁN, és a szintén orvos unoka, LEHOCZKY-SEMMEWEIS KÁLMÁN nevét emelve ki a névsorból. 1973-ban egyre élénkebbé vált a hivatalos levélváltás Budapest és Bécs között Semmelweis kórlapjainak kiadása ügyében, hogy a hiteles dokumentumok alapján végre világos képet alkothassanak „*a Semmelweis betegsége*” témában. A terjedelmes, több éve zajló hivatalos levelezést teljes egészében a 66-68. kötet (1973) tartalmazza. Úgy tűnt, hogy SILLÓ-SEIDL GYÖRGY külföldön élő magyar orvos színrelépése és az általa megszerzett, Intézetünknek ajándékozott Semmelweis dokumentumok szenzációja végre a kérdések megválaszolásához és nyugvóponthoz vezetik a sok évtizedes találgatást, de – mint tudjuk – Silló-Seidl a detektívregények stílusának megfelelő elmélete a viták továbbgyűrűzését eredményezte. A 83-84-es kötet a hiteles kórdokumentumok elemzésére és megvitatására 1978-ban összehívott konferencia anyagát tartalmazza. Tematikus kötetek láttak napvilágot a *nagyszombati orvosi kar alapításának* nagyobb évfordulói tiszteletére, 1971-ben (57-58. kötet) a 200. évforduló, majd 1994-ben a 225. évforduló alkalmából (147-148. kötet), az orvosképzés hazai és felvidéki magyar és szlovák kutatóinak írásait közölve.

A továbbiakban soroljunk fel néhány, a tudomány-, és orvostörténeti szempontból jelentős forráskiadást tartalmazó folyóiratszámot. Nagy sikere volt a 23. kötetnek (1962), a példányokat rövid idő alatt „szétkapkodták”, mivel *Méliusz Juhász Péter: Herbarium*-ának teljes szövegét tartalmazza, valamint a nyelvész-irodalmár BÁN IMRE, a gyógyszerész HALMAI JÁNOS, és a botanikus NATTER-NÁD MIKSA elemzése csatlakozik a műhöz. Az *Adattári* közlemények mindig a kutatók számára legértékesebb forrásanyagból merítettek, a levéltári dokumentumok, kiadatlan írásművek, levelezések szövegének közreadásával. Az erdélyi orvoslás múltjának kutatásához nyújt értékes adalékokat a 34., 35., 36. kötet (1965-ben), amelyekben FODOR ISTVÁN gyűjtésének eredményeként a 18-19. századi jelentős *erdélyi orvosok szakmai leveleit* adta közre a folyóirat. Nagy segítséget jelent a latinul nem tudó - nagy számú - kutató számára néhány kiemelkedő orvosi munka teljes szövegének magyar fordítása. SATTLER JENŐ a *hippokratészi Corpus* számos részletét lefordította: az időjárásról és az emberi szervezetre

gyakorolt hatásáról, a szent betegségről (epilepszia), a kórjóslatokról, a női természetéről és a női betegségekről, a magzatról és különféle szülészeti esetekről (a 33. és 37. kötetben, 1964-65). A magyarul közreadott *Hippokratész* szövegek sorát 1975-ben (75-76-os szám) bővítette NAGY FERENC: *A terméketlen nőkről* (De sterilibus) c. írás fordításával. A magyarországi gyógyvizekről szóló első összefoglaló mű megírása a 16. században tevékenykedő, sziléziai születésű GEORGIUS WERNHER nevéhez fűződik. A *De admirandis Hungariae aquis* (Magyarország csodálatos vizeiről) c. munka az 1549-es első, bázeli kinyomatást követően többször is megjelent. Az Orvostörténeti Közlemények 29. kötetében (1963) ERDÖSI LAURA fordításában megjelent a munka 1594-es kiadása magyarul is. WESZPRÉMI ISTVÁN: *Tentamen de inoculanda peste* (A pestisoltás szükségének vizsgálata) c. munkáját az antitoxikus terápia korai megfogalmazásának, felvetésének tekintik az orvostörténeti értékelések. VIDA TIVADAR fordításában, teljes terjedelmében olvashatjuk Weszprémi művét az OTK 75-76-os kötetében (1975). MÁTYUS ISTVÁN sokrétű életművének egyik területe az erdélyi gyógyvizek kutatása, elemzése. Kéziratos hagyatékának értékes darabja a Marosvásárhelyen őrzött *De aquis Rhadnensibus* (A radnai ásványvizekről) c. írás, amelynek első nyomtatott, magyar nyelvre is lefordított közreadása az OTK 1968-as, 45.sz. kötetében, SPIELMANN JÓZSEF – SZŐKEFALVINAGY ZOLTÁN – SOÓS JÓZSEF szerzők jóvoltából történt meg. SEMMELWEIS IGNÁC szakirodalmi munkásságának első darabja a *De vita plantarum* c. 1844-ben írott disszertációja. Semmelweis halálának centenáris évfordulóján a gyógyszerészek érdeklődését keltette fel a mű, mégpedig a gyógynövényekkel kapcsolatos megállapítások vonatkozásában. PELLE PÁL fordította magyarra a latin nyelvű disszertációt, a szövegközlés az 55-56-os kötetben valósult meg, 1970-ben. Az orvosképzéshez, az önálló magyar orvosi kar történetéhez kapcsolódó levéltári dokumentumok primer magyar nyelvű közlése is megvalósult az OTK hasábjain. 1971-ben, az 57-59-es kötetben VEHLE FERDINÁND 1848-ból származó, mindaddig kiadatlan tanulmányi tervezetét közölte a folyóirat. Hasonló forráskiadásnak számít az *egyetem alapító okiratának* magyar nyelvű közlése MAGYAR LÁSZLÓ ANDRÁS és SZÖGI LÁSZLÓ jóvoltából, a 147-148-as kötetben, 1994-ben. Szintén az orvosi kar történetének kutatását segíti az az adattári közlemény, amely BOLÁNYI IMRE és PALATKÁS BÉLA nevéhez fűződik, akik az orvostudományi kar történetének legfontosabb adatait foglalták össze táblázatos formában az alapítástól 1900-ig. (Megjelenés 1961-ben, a 21-22-es kötetben). Több alapvető bibliográfiát is közzé tett a folyóirat: - HUSZÁR GYÖRGY: *Magyar fogászati bibliográfia* (1.köt. 1955) – és a BOLÁNYI-PALATKÁS szerzőpáros által összeállított un. *nekrológ-bibliográfiát* érdemes kiemelni (az 1962 végéig elhunyt magyar orvosokról, gyógyszerészekről szóló megemlékezések többirányú visszakeresését teszi lehetővé), 1966-ban, a 40.kötetben jelent meg.

Fontos röviden megemlíteni a Supplementum-köteteket is, hiszen egy-egy témakört feldolgozó tematikus összeállításokról, illetve egy-egy szerző könyv-terjedelmű munkáinak megjelenítéséről van szó. 1962-ben jelent meg a Suppl. 1. kötet: VARGA LAJOS a magyar közegészségügy 19. századi történetéről szóló munkája, majd a Suppl. 2. szintén VARGA LAJOS: *Az Orsz. Közegészségügyi Tanács kiemelkedő orvos tagjainak munkásságát* tárta fel az adattárjellegű összeállításban, mindkét mű nagydoktori disszertációjának „mellékterméke”. Az 1965-ben kiadott Suppl. 3. a magyarországi fertőző betegségek – különös tekintettel a pestisre – történetének tanulmányozásához nyújt értékes adalékokat. Az 1970-ben megjelent Suppl. 4. és az 1972-ben kiadott Suppl. 6. egy-egy kongresszus alkalmából jelent meg. Előbbi a XXII. Nemzetközi Orvostörténeti Kongresszusra (Bukarest-Constanza), utóbbi XXIII. londoni Nemzetközi Kongresszus-ra. A szándék mindkét összeállítással kapcsolatban egyértelmű: a magyar orvoslás történetének ismertté tétele nemzetközi fórumon, annál is inkább, mert a XXIV. kongresszus Budapesten került megrendezésre. Egy-egy neves orvostörténészünk könyv-terjedelmű munkája, illetve tanulmánykötete jelent meg a Suppl. sorozatban: SCHULTHEISZ EMIL (21.), MAYER KOLOS FERENC (17.) és BIRTALAN GYÖZÖ (15-16) művei. A Supplementum kötetek sorába tartozik a két népi-gyógyászati kötet, a gyógyszerésztörténeti kötet, az Inté-

zet részlegeit ismertető, több nyelven, és több ízben közreadott kötetek, valamint a folyóirat évfolyamainak tanulmányozásához nélkülözhetetlen, 40 évfolyam anyagát feldolgozó *Mutató-kötet*.

A JELEN HELYZET

Eddig 213 szám, és 24 Supplementum kötet jelent meg. Az utóbbi években, finansiális okok miatt, sajnos csak évi egy-egy kötetet tudunk kiadni, 400 nyomtatott példányban. A kiadvány – a tudományos szempontok mellett - változatlanul a könyvtár állománygyarapításának fontos bázisa: számos hazai és külföldi folyóiratot, tudományos intézmények egyéb kiadványát kapjuk érte cserébe, kiadóktól ingyenes támpéldányokat kérhetünk a folyóiratban megjelenő ismertetés fejében. 180 magyarországi és 120 külföldi partnernek postázzuk a megjelenő köteteket, a további 100 kötetből kerülnek ki a szerzői tiszteletpéldányok, illetve az eladásra szántak. Bár a tendencia az internetes folyóiratok irányába mutat, mégis elmondhatjuk, hogy a hagyományos forma továbbra is keresett, népszerű e tudományterületen is. Nem csupán azért reklamálnak a cserepartnerek az esetleges késedelmes megjelenésért, hogy a cserepartnerség „üzleti” része fedve legyen, de a visszajelzések, reagálások egyértelműen arra engednek következtetni (kongresszusi meghívások), hogy tartalmilag, valóban figyelemmel kísérik a megjelenő köteteket.

A tájékoztatás korszerű követelményeinek megfelelően sikerült az egész sorozat kb. 80%-át digitalizálni és a világhálón elérhetővé tenni. Remény van arra, hogy a teljes anyag digitalizálása megtörténjen.

Abban a reményben zárom az Orvostörténeti Közlemények bemutatását, múltra visszatekintő krónikáját, hogy a nehézségek ellenére is életben tudjuk tartani az orvoslás történetének ezen értékes fórumát.

A szerző elérhetősége:

Dr. Kapronczay Katalin Ph. D.

Semmelweis Orvostörténeti Könyvtár

1023 Budapest, Török utca 12.

e-mail: kapronczaykatalin@semmelweis.museum.hu